

RÍKISLÖGREGLUSTJÓRINN

ALMANNAVARNADEILD

FUNDUR VÍSINDAMANNARÁÐS ALMANNAVARNA

Dags: 27.01.2015

Kl.: 09:30

Staðsetning: Björgunarmiðstöðin í Skógarhlíð.

Fundarefni: Umbrotin í Bárðarbungu

Fundinn sátu: Vísindamenn frá Veðurstofu Íslands og Jarðvísindastofnun Háskólans, ásamt fulltrúum frá almannavarnadeild ríkislögreglustjóra, Sóttvarnarlækni og Umhverfisstofnun.

Meginefni fundar

- Eldgosið í Holuhrauni
- Loftgæði
- Sviðsmyndir

Fundargerð

- Eldgosið í Holuhrauni heldur áfram. Sýnileg virkni var með minna móti síðastliðinn miðvikudag þegar margvíslegar athuganir voru gerðar við gosstöðvarnar. Ýtarlegar sniðmælingar yfir hraunið úr lofti (30. desember og 21. janúar) sýna hins vegar að hraunið hefur þyknað mikið á þessum rúmlega þremur vikum og er rúmmál þess nú orðið tæplega 1,4 km³. Hraunrennslið var að meðaltali tæplega 100 m³ á sekúndu á tímabilinu. Það dregur því hægt úr ákafa gossins en vonast er til að hægt verði að mæla stærð hraunsins á ný seinna í vikunni og fást þá nýjar tölur um hraunflæðið.
- Mikil jarðskjálftavirkni er enn í Bárðarbungu. Átta skjálftar hafa mælst á bilinu M4,0-4,9 frá síðasta fundi Vísindamannaráðs á föstudag. Sá stærsti mældist M4,9 á laugardag, 24. janúar kl. 07:25. Um 40 skjálftar mældust á milli M3,0-3,9 á tímabilinu. Alls hafa mælst um 150 skjálftar í Bárðarbungu frá því á föstudag. Ekki hefur mælst skjálfti yfir M5,0 að stærð frá 8. janúar.
- Í kvikuganginum hafa mælst um 50 skjálftar frá því á föstudag. Flestir skjálftanna eru undir M1,0 að stærð en sá stærsti var M1,6 á laugardag, 24. janúar.
- GPS mælingar við norðurjaðar Vatnajökuls sýna áframhaldandi hægar færslur í átt að Bárðarbungu. Enn dregur þó úr hraða samdráttarins.
- Loftgæði:
 - Í dag (þriðjudag) má búast við gasmengunin frá eldgosinu víða á norðaustanverðu landinu. Á morgun (miðvikudag) berst mengunin til suðausturs fyrir hádegi, en síðan til suðurs og suðvesturs.
 - Tvennskonar tveggja daga spár eru gerðar vegna mengunar frá eldgosinu. Annars vegar er um að ræða textaspá með kortum sem gerð eru af veðurfræðingi á vakt, sjá [Gas spá](#). Hins vegar er hægt að skoða sjálfvirk [Gas líkan](#), en þetta er tilraunakeyrsla sem er í þróun og taka ber með [fyrirvara](#). Veðurstofan og Umhverfisstofnun biður fólk að [Skrá mengun](#), verði það hennar vart og þeim áhrifum sem það verður fyrir.
 - Hægt er að fylgjast með mælingum á loftgæðum á síðunni www.loftgaedi.is Þar eru einnig aðgengileg gögn frá handmælum sem eru víða um land.
- Leiðbeiningar:

RÍKISLÖGREGLUSTJÓRINN

ALMANNAVARNADEILD

- Ef fólk finnur fyrir óþægindum er mælt með að halda sig innandyra, loka gluggum, auka kyndingu og slökkva á loftræstingu. Gott er að lofta vel út þegar loftgæði eru góð. Fólk sem finnur fyrir óþægindum er hvatt til þess að hafa samband við sína heilsugæslustöð. Tafla um viðbrögð við loftmengun hefur verið birt á vef Umhverfisstofnunar www.ust.is. Hægt er að fylgjast með mælingum á loftgæðum á síðunni www.loftgaedi.is Veðurstofan birtir textaspár á vef sínum og viðvaranir eftir því sem aðstæður breytast.
- Tilmæli og leiðbeiningar má finna hjá [Umhverfisstofnun](http://www.ust.is) og [Embætti landlæknis](http://www.landlaeknis.is), m.a. töflu um [rétt viðbrögð](http://www.ust.is).
- Veðurstofan birtir spár um útbreiðslu brennisteinstvildis á vef sínum eins og greint er frá hér að ofan og þær eru einnig lesnar með veðurfregnum í útvarpi. Leitast er við að koma spánum til skila í sjónvarpsveðurfréttum.
- Umhverfisstofnun hefur dreift handmælum víða um land til að bæta upplýsingaöflun um dreifingu mengunarinnar og niðurstöðurnar má sjá bæði á vef hennar og Veðurstofunnar.
- Hægt er að senda inn fyrirspurnir og upplýsingar til Umhverfisstofnunar vegna loftmengunar á netfangið gos@ust.is Umhverfisstofnun óskar sérstaklega eftir upplýsingum frá fólki sem hefur orðið vart við mikla mengun; hvar það var statt, tímasetningu, lýsingu á gasmekki, eins og lit og skyggni, og lýsingu á áhrifum (sviði í augum o.s.frv.).
- Gosið hefur staðið í rúmlega tæpa fimm mánuði, enn er mikið hraunflæði í Holuhrauni og sikhraði öskju Bárðarbungu verulegur. Þrír möguleikar eru taldir líklegastir um framvinduna:
 - Gosið í Holuhrauni heldur áfram þar til öskjusig í Bárðarbungu hættir. Gosið getur varað í marga mánuði enn.
 - Gosvirkni færir til suðurs undir Dyngjujökul og veldur jökulhlaupum og gjóskufalli. Einnig er mögulegt að sprungur opnast annars staðar undir jöklinum. Ef slíkt gos yrði langvinnt gæti það breyst í hraungos.
 - Gos í öskju Bárðarbungu. Slíkt gos gæti brætt mikinn ís og valdið verulegu jökulhlaupi. Öskufall gæti orðið nokkurt.Ekki er hægt að útiloka aðrar sviðsmyndir.
- **Frá Veðurstofu Íslands:** Litakóði fyrir flug er áfram appelsínugulur fyrir Bárðarbungu.
- Næsti fundur Vísindamannaráðs verður föstudaginn 30. janúar, 2015.